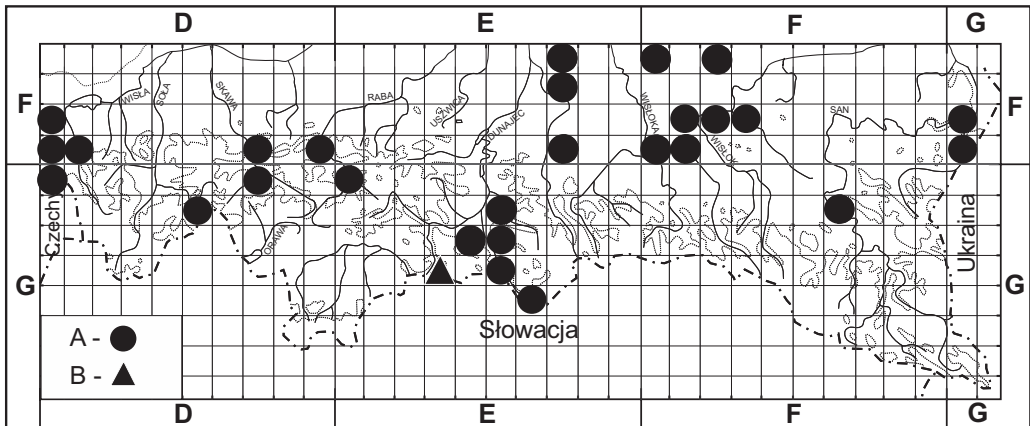

Pierwsze stanowisko *Eragrostis minor* (Poaceae) w Pieninach (Karpaty Zachodnie)

Eragrostis minor Host (miłka drobna) jest niską trawą, pochodzącą z południowo-wschodniej Europy i zachodniej Azji, stale zwiększającą zasięg swojego występowania (KORNAŚ i in. 1959; KORNIAK 2002). Jej występowanie obserwowane jest już od XIX w. w wielu krajach Europy, w tym w Polsce (BRANDES 1995; ZAJĄC & ZAJĄC 2001). Jest gatunkiem ciepłolubnym, charakterystycznym dla związku *Eragrostion* (klasa *Stellarietea mediae*) (MATUSZKIEWICZ 2001). Rośnie na siedliskach antropogenicznych (epekofit), na glebach suchych, piaszczystych, ubogich w składniki pokarmowe, takich jak nasypy kolejowe, torowiska, klomby, chodniki, a nawet szczeliny spękanego asfaltu (GUZIK 2011). Rozprzestrzenianie gatunku na siedliskach antropogenicznych wynika z jego właściwości biologicznych i chemicznych (KACZMAREK & KOZŁOWSKI 2007).

W Karpatach miłka drobna była notowana na terenie pogórzy i kilku pasm Beskidów (TOWPASZ 1987; OKLEJEWICZ 1993; KORNAŚ i in. 1996; NAKS 2006; TYC 2007; STAWOWCZYK 2010; WÓJCIK 2011; TOWPASZ 2013; WOLANIN 2014 oraz dane niepublikowane: Nikel; Bartoszek) (Ryc. 1). Wymagania ekologiczne i biologia gatunku są przyczyną jej rozprzestrzeniania ciągami komunikacyjnymi, które od wieków łączą miejscowości położone

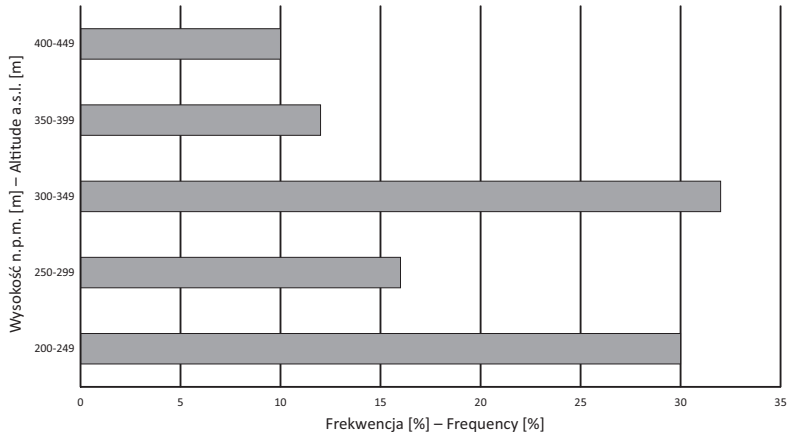

Ryc. 1. Występowanie miłki drobnej *Eragrostis minor* w polskiej części Karpat: A – dotychczasowe stanowiska, B – opisywane stanowisko

Fig. 1. Distribution of *Eragrostis minor* in the Polish Carpathians: A – hitherto known localities, B – described locality

w karpaccich dolinach. Potwierdza to jej obecne przywiązanie do niższych położeń w Karpatach, gdzie najniższe stanowiska znajdują się na 200 m n.p.m. (Pogórze: Strzyżowskie, Ciężkowickie i Przemyskie), a blisko 80% stanowisk zostało stwierdzonych w zakresie wysokości 200–349 m n.p.m. (Ryc. 2).

Eragrostis minor dotychczas nie była notowana w Pieninach, najbliższe stanowiska znajdują się Gołkowicach Dolnych i w Hanuszowie (STAWOWCZYK 2010). Pienińskie stanowisko znajduje się w Krościenku nad Dunajcem u zbiegu ulic Jagiellońskiej

Ryc. 2. Pionowe występowanie *Eragrostis minor* w polskiej części Karpat

Fig. 2. Vertical distribution of *Eragrostis minor* in the Polish Carpathians

i Sienkiewicza (współrzędne geograficzne WGS84: 49°26'25,8"N 20°25'20,0"E), na wysokości 430 m n.p.m., w kwadracie ATPOL EG33 i jest jak dotąd najwyżej położonym stanowiskiem w polskich Karpatach. Pojedynczo rosnący osobnik został znaleziony w szczelinie chodnika wypełnionej piaskiem. Można przypuszczać, że pojaw gatunku nastąpił wskutek zawleczenia diaspor wraz z przywiezionym materiałem, ponieważ chodnik został wykonany w 2009 r., a w sąsiedztwie Pienin miłka drobna nie była nigdzie obserwowana. Z racji zauważalnego ogólnego wzrostu liczby stanowisk można się spodziewać nowych informacji o występowaniu tej trawy w Karpatach i w kraju.

Podziękowania. Pragnę wyrazić serdeczne podziękowania Pani dr Agnieszce Nikel i Panu dr. Wacławowi Bartoszkowi za udostępnienie niepublikowanych danych florystycznych, które wzbogaciły niniejszą publikację. Pani Annie Wróbel dziękuję za potwierdzenie oznaczenia gatunku.

Summary. First locality of *Eragrostis minor* (Poaceae) in the Pieniny Range (Western Carpathians). The paper presents the first locality of *Eragrostis minor* in the Pieniny Range (49°26'25.8"N 20°25'20.0"E). Author has shown the occurrence of the grass on the Carpathians background (Fig. 1). The reason for the spread of the plant along the roads and in the settlements are an ecological requirements and biology which attachment to the Carpathians valleys illustrated the chart (Fig. 2).

LITERATURA

- BRANDES D. 1995. The flora of old town centers in Europe. – W: H. SUKOPP, M. NUMATA & A. HUBER (red.), Urban ecology as the basis of urban planning, s. 49–58. SPB Academic Publishing, Amsterdam.
- GUZIK J. 2011. Dynamika rozprzestrzeniania się w Krakowie i warunki występowania gatunków z rodzaju *Eragrostis* (Poaceae). – Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica **18**(2): 231–247.
- KACZMAREK Z. & KOZŁOWSKI S. 2007. Właściwości biologiczne i chemiczne *Eragrostis minor* Host. – Łąkarstwo w Polsce **10**: 89–97.
- KORNAŚ J., LEŚNIEWSKA I. & SKRZYWANEK A. 1959. Obserwacje nad florą linii kolejowych i dworców kolejowych w Krakowie. – Fragmenta Floristica et Geobotanica **5**(2): 199–216.

- KORNAŚ J., MEDWECKA-KORNAŚ A. & TOWPASZ K. 1996. Rośliny naczyniowe Pogórza Ciężkowickiego (Karpaty Zachodnie). – Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prace Botaniczne **28**: 1–170.
- KORNAK T. 2002. Trawy synantropijne. – W: L. FREY (red.), Polska Księga Traw, s. 277–300. Instytut Botaniki im. W. Szafera, Polska Akademia Nauk, Kraków.
- MATUSZKIEWICZ W. 2001. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. – Vademecum Geobotanicum **3**. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- NAKS P. 2006. Notatki florystyczne z Pogórza Cieszyńskiego. – Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica **13**(2): 427–429.
- OKLEJEWICZ K. 1993. Flora Dołów Jasielsko-Sanockich. – Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prace Botaniczne **26**: 1–167.
- STAWOWCZYK K. 2010. Geobotaniczne aspekty i flora pasma Radziejowej w Beskidzie Sądeckim. s. 279. Mskr. pracy doktorskiej, Zakład Taksonomii Roślin i Fitogeografii Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- TOWPASZ K. 1987. Rośliny naczyniowe Pogórza Strzyżowskiego. – Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prace Botaniczne **16**: 1–157.
- TOWPASZ K. 2013. Uzupełnienia do flory roślin naczyniowych Pogórza Strzyżowskiego (Karpaty Zachodnie). Część II. – Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica **20**(1): 41–50.
- TYC A. 2007. Notatki florystyczne z okolic Muszyny i Żegiestowa (Beskid Sądecki). – Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica **14**(2): 243–247.
- WOLANIN M. 2014. Rośliny naczyniowe Pogórza Przemyskiego i zachodniej części Płaskowyżu Chyrowskiego. – Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prace Botaniczne **47**: 1–383.
- WÓJCIK T. 2011. Notatki florystyczne ze Strzyżowa i okolic (Pogórze Strzyżowskie). – Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica **18**(1): 83–90.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.). 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. s. xii + 714. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.

GRZEGORZ VONČINA, *Pieniński Park Narodowy, ul. Jagiellońska 107B, 34-450 Krościenko nad Dunajcem, Polska; e-mail: gvoncina@poczta.onet.pl*

Przyjęto do druku: 09.05.2016 r.

***Phytolacca americana* (Phytolaccaceae) – nowym antropofitem we florze Polski?**

Gatunek *Phytolacca americana* L. 1753 (szkarłatka amerykańska) do tej pory był w Polsce znany hobbystom uprawiającym rośliny ozdobne, jednak obecnie cieszy się coraz większym uznaniem wśród ogrodników. Istnieją przesłanki aby twierdzić, że gatunek ten zaczyna uciekać z upraw i pojawia się na stanowiskach synantropijnych.

Phytolacca americana należy do rodziny *Phytolaccaceae*, podklasy *Caryophyllidae*. Jest wieloletnią rośliną zielną dorastająca do ok. 3,5 m. Wytwarza silny korzeń palowy, przypominający korzeń buraka, który w najgrubszej części może mieć średnicę od 12 do 15 cm.